Leto III. V Celji, dné 8. decembra l. 1893. Štev. 34.

DOMOVINA

Izhaja 8., 18. in 28. dna vsakega meseca. — Naročnini naj se izročijo poštijati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja na celo leto 2 gld., na pol leta 1 gld., za četrt leta 50 kr. Naročnina naj se pošlje: Upravništvo „Domovine“ v Celji.

Jugoslovanski klub.

Z istopom desetorice jugoslovanskih poslancev iz Hohenwartovega kluba, izpolnila se je želja onih slovenskih in hrvatskih rodoljubov, ki so vedno povdarjali potrebo, da se združijo vsi jugoslovanski zastopniki v državnem zboru v posebno zvezo in k skupnemu delovanju.

Ustanovil se je zares samostalen jugoslovanski klub. Le 7 slovenskih poslancev, torej manjkina jugoslovanskih zastopnikov, ostalo je še začasno v Hohenwartovem klubu. Grof Hohenwart pač ni niti sluti, kakšne posledice bode imel politični preobrat, katerega je povročil on sam, zavno za njegov klub, ki mu je dolgo let služil z največjo udanostjo. Slovenski in hrvatski poslanci odpošli so se od grofa Hohenwarta radi tega, ker bi pod njegovim vodstvom morali služiti tudi novi vladi, od katere pa po njenem objavljenem programu Slovenci in Hrvati nimamo nič boljega pričakovati. Ustanoviti so hoteli v prvi vrsti za se svoboden položaj, kateri jim dovoljuje k novi vladi stopiti v prijazno razmerje ali pa v opozicijo, kakor se bode ona kazala po svojih delih nasproti Slovencem in Hrvatom. Slovenski poslanci, ki so še ostali v Hohenwartovem klubu, hočejo neki v najhitejem času vlado pripraviti k odgovoru, na naše tožnje in ob nepovoljnem odgovoru tudi istopiti iz kluba in potem se pridružiti jugoslovanski opoziciji. Ako istopijo vsi Slovenci, razpade klub Hohenwartov, zato pa dela Hohenwart in drugi merodajni krogi z vsem uplivom nato, da bi še ostali slovenski poslanci v klubu. Pa tudi nemški liberalci niso nič kaj veseli, da se ruší Hohenwartov klub. Kajti bojé se, da bi s Hohenwartom moglo pasti tudi novo ministerstvo, v katerem imajo sedaj levičarji prvo besedo. To bi jim seveda nič kaj ne ugajalo. Kajti že le po dolgotrajnih bojih se jim je zopet posrečilo dobiti v roke vladno krmilo in sicer s pomočjo najbližjega njih nasprotnika grofa Hohenwarta. Ker se tu dobro počutijo, ne bi radi prekmalu se ločili od polne mize.

Veliko pozornost vzbudila je ne le v slovanskih nego tudi v nasprotnih časopisih izjava, katero so objavili pretekli teden slovenski in hrvatski poslanci, ki so zapustili Hohenwartov klub. S to izjavo utemeljujejo pred volilci in „red narodom v obče ta svoj korak. Glasi se sledeče:

Izjava.

Ko so početkom tega zasedanja podpisani zastopniki stopili v „klub konservativcev“ zajedno z drugimi zastopniki slovenskega in hrvatskega naroda, izjavili so sicer, da pristopajo klubu pridržujoč si svojo tesno mejebojno zvezo, trdno osvedočeni, da bode klub krepko podpiral njihova prizadevanja, katera merijo izglavitno na to, da Slovenci in Hrvati dosežejo svojo enakopravnost.

Vrhu tega izjavili so hrvatski zastopniki pri oni priliki, da stopajoč v klub nečeje, kakor si bodi, prejudicirati svojemu državnemu pravu ter so pristavili, da se ne bode držali vezane po klubovi disciplini v upravljanji, katera bi se, od katerekoli strani, na to nanašala. — Ko so je začetkom leta 1892. pretresala v klubu trgovinska pogodba z Italijo, izjavili so isti, da si pridržujejo svobodno glasovanje o tem predmetu ter da ob svojem času označijo svoje stališče.

Če pa niso do zadnjega odločenja državnega zbora tega storili, zgodilo se je to jedino iz razloga, ker so se zadejali, da ona vlada, katera je opetovano naglašala, da stoji nad strankami, povljno reši neka visoka narodna in gospodarska vprašanja, sprožena v dalmatinskem zboru, na temelju pravice in zakona.

Z druge strani so pa bili vsi podpisani tega mnenja, da s tem, da ostanejo v klubu, zapreišjo, da bi levica prišla do oblasti, ker se je do neke mere tudi posrečilo.

Toda odkar se je predstavila državnemu zboru parlementarna vlada, katera se nazivlje koalicijsko, čeravno v njem ni zastopanih 10 miljionov Slovanov; odkar se more ta vlada nasloniti na koalirane stranke, dočim se podpisani po svojem političnem osvedočenji a to koalicijo drušiti ne morejo, ker vladni program zima zikskih ozirov na narodne tožnje, izrečno zaglašajoč, da morajo mirovati vsa velika politična vprašanja, torej tudi ona o narodni ravnopravnosti; došli so — z ozirom, da podpisani tožbe na to, da se rešijo po pravici vsa narodna vprašanja; z ozirom, da so že odločili, glasovati proti izjemnemu stanju v kraljevini Češki, katero hoče nova vlada vzdržavati, ker je zmatrajo napeljano proti češkemu narodu, koji jim je hrstski narod; z ozirom, da hočejo i gledé drugih v vladnem programu navedenih upraslanj ohraniti si prosto roko — do zaključka, da istopijo iz kluba.

Ta zaključek javili so klubu dne 23. t. m. in ustanovili posebno slovensko-hrvatsko skupino ter hočejo brez kakih ozirov pazljivo slediti vladnemu delovanji i temu nasproti uzvnati svoje držanje. Ob jednem stopili so podpisani v dogovor z ostalimi hrvatskimi in slovenskimi zastopniki ter se nadejajo, da se v času tej skupini pridružijo še drugi zastopniki, da slotno delujejo na parlementarnem polji. Da podpisani istopajo iz parlementarne večine, je naravna posledica njih

LISTEK.

Svečanost petindvajsetletnice trga vranskega.

Dneva 19. in 20. november 1893 bodeta v kroniki vranskega trga insenitnega pomena. Praznovala se je namreč petindvajsetletnica povdiganja nekdanje vasi vranske v deželnoknežji trg. Občinski zbor je dne 29. oktobra t. l. volil v ta namen slavnostni odbor, koji naj prskrbi vse potrebno, da se petindvajsetletnica vredno in častno slavi. Je li omenjeni odbor svojo važno dolžnost storil, vspevajoči bode blagi čitatelj iz naslednjega:

V nedeljo, dne 19. novembra zvečer ob 6. uri naznanjali so streli iz topičev začetek slavnosti. Poštarna trobenta, v polnem številu, napravila je baklado, katera je, z domačo godbo v sredini, obhodila ves trg od konca do kraja. Ustavila se je zavrstila je napredna in dosti izvežbana godba pred hišo župana, okrajnega sodnika in pred župnim dvorcem. Ves obhod trajal je nekaj čez jedno uro. Akoravno je mila luna večer razsvetljevala, prišgane so bile vsaker trikrat svetilnice. Po obhodu podali so se poštarni trobentovci in godci v prostorne Šentakovo gostilno, kjer so se z večno večerjo in pijačo okrepčali. Zbralo se je tukaj tudi mnogobrojno občinstva, zlasti tržanov z gospesmi, kjer so se prosto in jako živahno do pozne ure zabavali.

Drugo jutro, dne 20. novembra pa je trižane iz kratkega spanja vzbodilo pokanje topičev že pred svitom in neutrudljiva godba svirala je krepke koračnice po vsem trgu. Občinska hiša in čitalnica razsbuili sta zastave. Ob deseti uri pa je bila sv. maša z blagoslovom in zahvalno pesnjo. Pri cerkvenem opravilu bili so navzoči vsi občinski odborniki z županom na čelu, šolska mladež z učiteljstvom, poštarna trobenta in polna cerkev pobožnega ljudstva, da se je zahvalilo Večnemu za prejete dobrote v preteklih 25 letai dobi. — Vso svečanost pa je vredno sklenil slavnostni banket ob sedmi uri zvečer v velikej dvorani Šentakovi. Banketa vdeležilo se je nad trideset oseb; vsi gg. uradniki, vsi občinski odborniki, grajskovalski župan, nekaj udov okrajnega zastopa in dva grajščaka. Da so bila jedila okusna in vince izvrstno, ni mi treba posebej omeniti, — za to jamči slavnoznana Šentakova gostilna.

Po četrtej zvenjavi kvrčnikov povzame besedo star tržan vranski, ter izjavi zastopni uvodni govor:

Velečastiti gospodje! Pozivljan od slavnostnega odbora za praznovanje petindvajsetletnice trga vranskega prevzamem govor, primerem danajnjej slavnosti. Reči moram, da prevzamem rad to laskavo nalogo in sicer zato, ker je moja dvajsetletna bivanje v tem kraju v temu zvezi z usodo drajnega nam trga. Mnogo prijetnih ur, a tudi dokaj nemilega pretivel sem v sredi med vami. A kaj to? Usoda lahko povzod primeša v kupico sladkega vinca nekaj kapljic grenkega pelina. Primati moram, da so mi skoro popolnoma znani vsi pripetljaji, odkar je Nj. Veličanstvo izvolilo tedanjo vas v trg spremeniti. Ne štejte mi v zlo, slavna gospoda, ako ne bodem v svojem govoru dovrben; vsej je bil čas kratek, ko so je odbrilo 25 letnice obhajati — v teku jednega tedna se je moralo vse izvršiti. Vsako potrpežljivost pa tudi nečem prekoglo časa zlorabiti. — Spremljajte me, velečastiti, v duhu leta 1868. po trgu. Imel je pač že tedaj obliko vasi, a ne pravcé čelne vasi. Hiš je bilo tačas okoli sto, med njimi nekoliko velikih, prostornih, — a v zunanji obliki se niso enale primerjati sedanjim. Koliko pa je bilo koč raztresenih po vasi, na pol zapadlih, za silo pokritih, vegetalih, posebno proti sedanji „stari pošti“, ki opanovalci niso napravile najboljši utis, a med hišami videlo se je kupe gnoja, po katerih je kurešina brskala; iz gnojišč pa se je precejala za poljedeljstvo toliko vabna gnojnica v ostne jarke in potoke. Cerkev bila je sicer v tej velikosti kot zdaj, imela pa ni tako visok zvonik in strehe nu je

zastopniških dolžnostij ter jim bode iz istega razloga poglavitna naloga, čuvati ter braniti pravice in koristi slovenskega in hrvatskega naroda, *ki se posmel iz nabite na Primorskem indestijkuje s koristmi drŽave. Potegovati se koljo tudi za to, da se čim preje ustvorovi zdrušenje vseh slovanskih zastopnikov, kateri se pripadajo kouliciji, v svrho vzajemnega in odločnega delovanja za zavarovanost in za pravice vseh slovanskih plemen.*

Na Dunaju, dne 26. novembra 1893.

Dr. Klofač, dr. Verjančič, dr. Bulat, Bartič, dr. Gregorčič, graf Alfred Coronini, dr. Gregorec, Šupuk, Kaiser, Nakergoj.

S to mamenito izjavo razveselili so podpisani slovenski in hrvatski poslanci vse avstrijske Slovane, ki niso v službi sedanje nepravjne jim vlade. Kajti izjava izrečno povdarja, da hočejo podpisani poslanci potegovati se za to, da se čim preje ustvorovi zdrušenje vseh slovenskih zastopnikov, ki ne pripadaje koaliciji, v svrho vzajemnega in odločnega delovanja za zavarovanost in za pravice vseh slovanskih plemen. Sečno je želeti, da bi se ta zdrušitev čim preje posrečila in da bi to zdrušeno delovanje kmalu rodilo obilega sadu v prid teptanim pravicam avstrijskih Slovanov.

Da do one dobe ni več dolgo, daje nam poročivo druga izjava, katero so izdali že v Hohenwartovem klubu ostali poslanci. Izjava ta slove:

Izjava:

Slovenski poslanci sklenejo izstopiti iz konservativnega kluba, ako se jim od vladne strani ne da v primernem obroku, to je, vsaj do razprave, notranjega zaupnega in pravosodnega ministerstva v budgetnem odseku poročivo, za upodno rešitev, njihovih narodnih teženj, pred vsem onih, katere so bile od drŽavnega zbora že odobrene z resolucijskimi skepi.

Vošnjak, Klun, Šušteršič, Povše, Gršabnik, Robič, Pfujšir.

Tako bodemo imeli jugoslovanski klub, ki sicer ne bode po številn dosegel dosedanji konservativni klub, pač pa bode lahko zastopal na vse strani naše interese. —

Celjske novice.

(**Tamburaški koncert**), katerega je priredil „Celjski Sokol" v nedeljo dne 26. novembra v gostilni „pri zelenem travniku", obnesel se je v vsakem oziru prav sijajno. Obširna dvorana bila je do zadnjega sedeža napolnjena. Z navduševanjem pozdravile je slovensko občinstvo poselno vrle tamburaške, ki so prvokrat nastopile javno, v jako ukusnih toaletah z rudečimi tabaraškimi čepicami. Posamezne točke jako obširnega programa izvajale so se z nepričakovano preciznostjo, in zares iznenadila nas je dovršenost, katero so si pridobili v toli kratkem času naši tamburaši. Na splošno zahtevanje navdušenih poslušalov morale so se skoraj vse točke ponavljati in pleskanja ni bilo na konca na kraja. Pohvalno moramo toraj imenovati častite dame tamburaškega zbora, na katerega smejo celjski Slovenci biti ponosni. Prvi brač igrala je gospa dr. Vrečkova, drugi brač gospa Mokričeva, biserico gospodična Emilija Galetova, kontrašico gospodična Olga Galetova, prvo bugarijo gospa dr. Glaserjeva in drugo bugarijo gospodična Kukovičeva. Vse čast tudi g. dr. Kapusu, pod čigar spretnim vodstvom je tako sijajno vspel tamburaški koncert. Omeniti moramo nadalje tudi g. med. Stacheca, ki je rade volje sodeloval pri koncertu ter s svojim slavnoznanim baritonom občinstvo kar očaral. — Med programom tamburaškega zbora bila je telovadba pod vodstvom telovadnega učitelja, slovenskemu občinstvu dobro znanega prvega slovenskega telovadca g. Benčana, in sicer prvič v dvojici na bradlji in drugič v sokolskih skupinah. V dvojici odlikovala sta se gg. Benčan in dr. Tominšek. Zares divili smo se spretnosti, precimnosti in elegantnosti, s katero sta izvajala najtežje vaje. Posebno so ugajale občinstvu tudi sokolske skupine, pri katerih je sodelovalo 12 Sokolov pod vodstvom brata Benčana. Hvaležni smo sokolskemu odboru, da nam je priredil ta krasni zabavni večer, in želimo le, da bi nas prav pogosto razveselil z jednakimi zabavami.

(**Novi krajni šol. nadzorniki za celjski šolski okraj.**) V prvi seji seji dne 27. nov. t. l. je novi okraj. šol. svet celjski imenoval sledeče krajne šol. nadzornike: Okolica Celje: dr. Jos. Vrečko, odvetnik; Št. Jurij ob juž. Ž.: Matija Kavčič, trgovec; Grlin: Janežič Jakob, tovarnar; Vojnik: Vodnšek Andrej, župnik; Kalobje: Trbun Jakob, posestnik; Prožin: Stante Jurij, posestnik; Novacerkev: Pinter Janez, župan; sv. Pavl: Cilenšek I., posestnik; sv. Peter: Petrič Anton, učitelj; Petrovče: Holobar Jan., posestnik; Žalec: Vahič I., trgovec; Frankolovo: Žerovnik Mat., posestnik; Svetina: Roman Martin, posestnik; Dramlje: Freisteiner Mat., posestnik; Tabarje: Pečnak I., veleposestnik, Ljubečna: Uratarič Fr., trgovec v Vojniku; Kozjak: Rednak Florijan, posestnik.

(**Zopet poseljiniška sprašba.**) Srečna Ljubljana, smo si mislili, ko smo ogledovali tamošnja nova poslopja. Vsako društvo slovensko ali nemško, vsak zasebnik slovenski ali nemški dobi dovoljeter za stavbo, če bode le kolikraj čedno poslopje postavili. Naša poseljinica pa se trudi že jedno leto skoro, da bi na kraju, kjer so stale nekdaj najrejše bajte, postavila palačo, in ne more dobiti potrebna dovoljenja. V Ljubljani je nemškemu filharmoničnemu društvu mesto dovoliło celo proti mestnemu stavbenemu načrtu, predaja stano v osato pernini. Celjski magistrat pa je javil na prošnjo, da bode takrat odgovoril, kedar se mu bode zljubilo rešiti nektere prošnje za stavbe vil na znamenitem otoku. Zopet ta odlok vlošil se je rekura že 20. oktobra t. l. Po milosti naloga magistrata se je predložil ta rekurs drugi instanci že 29. novembra t. l. Celih 39 dni je toraj istai nereben. In zdaj se bode pralil tal akt mesca in meca pri deželnem odboru. In potem zopet pritožba itd. In pesrečilo se bode našemu mestnemu vodstvu zavleči celo zadevo za par let iz ničevih vzrokov. Mi pravimo iz ničevih vzrokov, kajti naši mestni odborniki sami priznavaje, da ni pametnega vzroka braniti se take stavbe, ki bi mesto tolikanj olepšala in bila našim obrtnikom toliko koristna. Ali že pride do sklepa, tedaj zagrmi Juštre Rakuš in vse se sgrozi in gre za njim. Kakošno bodočnost ima mesto, če bode vedno ječalo pod vodstvom takih terceistov?

(**Olepšava celjskega mesta**) bi se dala z zelaj tisočaki popolno dovršiti, *čo* bi naši mestni očetje hoteli v prave namene porabiti bogate dohodke. Zdaj imamo zimo in pokaže se nam vsa slaba uredite naših ulic. Naši trotoarji so razbiti in jamasti. Človek se ima hati, da bi si ne zlomil nogo, *čo* previdno ne stopa. Nekatero hiše se celo nič trotoarja nemajo, ampak le tisto okroglo kamenje, ki je *čo* v vaskem našem gajondu odpravljeno. Dame se *čo* kar ne upajo za ulico in Celje je v takih časih videti, ko da bi samo muško prebivalstvo imelo. In za take praktične reči naši mestni očetje zimajo ne ušes, ne glave.

(**Poročne obravnave.**) Dne 27. novembra imel se je zagovarjati radi uboja 18letni Jože Kramberger iz Jirkovc pri Ptuji. Dne 2. julija t. l. potolkel je Martin Lušnika tako zelo, da je ta čez nekoliko dni umrl. Porotniki so stavljeno jim vprašanje potrdili in Jože Kramberger je bil obsojen na dve in pol leti težke ječe. — Obravnave proti Janezu Stangerju in Materšu ter Avgusti Spende so se preložile. — Dne 29. nov. bila sta zatožena Miha Jazbec in Marija Lah iz Nerapilja pri Ljutomeru radi poskušanega zavratnega umora. Hotela sta namreč otrovati soproga Marije Lah. Porotniki spoznali so obadva krivim in sodišče prisodilo je Mihi Jazbec 6 let in Mici Lah pa 6 let težke ječe. — Dne 30. novembra stal je pred porotniki France Murko iz Podhrešja. Obtožen je bil radi uboja. Porotniki so zločin potrdili in France Murko je dobil 5 let težke ječe. — Isti dan bil je tudi celjski radi uboja Benedikt Blatnik za tri leta težke ječe. — Dne 1. decembra zatožen je bil Jože Mesarec iz Dečna pri Slov. Bistrici radi težke telesne poškodbe. Zagovornik dr. J. Sernec je dokazal, da je Jože Mesarec bil primoran braniti se in da ni imel slabega namena. Porotniki so stavljeno jim vprašanje radi težke telesne poškodbe zanikali in potrdili le vprašanje radi silobrana. Jože Mesarec bil je tedaj le radi prostopka zoper

---

bila 'rebulasta, z dečicami pokrita; v njej pa so gnezdile in grdo kričale rujave mokosivke. Zvonovi bili so malega kalibra in tudi ura ni tako pogosto na nje udarjala ter naznanjala, kako hitro nam minova čas. Zaotrnaja oblika cerkve pa je bila čisto primerna. — Šola je bila jednonadstropna, obstoječa iz jedne same učne sobe. Občinska pisarna bila je v nasobnem poslopju.

A dandanes? Poglejte, slavna gospoda, kako so se v teku teh 25 let bile na stoletvanjat čre-vilk povdignile, kako izgijevale kočice ter se izpremenile v prijazne, čedne hiše. Kako prazničen obraz imajo druge hiše in gospodarska poslopja, kako je vse čedno in zvedavim očem skrito, kar ni treba da bi se videlo, kako ližne prodajalnice, kako pripravne in vsem zahtevam sedanjega časa primerne gostilne so nastale! Iz groba vstali ranjki pa bi svoje zakladaje Šapne cekve niti ne poznali. Jednonadstropna postala pa je po znalogi velik mot štirinadstropna, v kateri se bode zaklada vse in lagije naufila. Tržka občina pa ima sedaj svojo lastno, krasno poslopje, lesar vranskih hiš, katero diši pri vhodu nad vratmi liben grb trga vranskega, v najzadnjem času vzidan.

To je kratko lice sedanjega trga vranskega, pred 25. leti ke skoraj ne vsaco vranco vraca. Kaj pa, da ta sprememba ni bila lijna, le pologoma se je izpreminjavala oblika, da je postala dovršena, vredna delednoknežjega trga. A kaj je 25 let v primeri s kulturno dobo zapredka? Jako malo, in ako bodemo mi in naši potomci v tej smeri napredovali, praznovala se bode petdesetletnica že z večjo svečanostjo in večjim ponosom za svoj trg.

V zavednem oziru smemo s ponosom gledati na preteklo štiritstoletje. V ljudskih zastopih uraduje se povsem v našem milem maternem jeziku in tudi tam, kjer se je v prejšnih letih šopirila tujčina, pridobil si je naš slovenski jezik veljavo.

Tudi v gmotnem oziru je zapredoval naš trg. Ljudstvo, navezano poprej bolj na kmetnje, poprejelo se je kmetijstva: poljedeljstva in živinoreje in kakor se vidi, godi se mu bolje. Sprčuje nam to „Poseljinica", ki jako vrlo deluje in bode imela do tržke petdesetletnice izvestno lep rezervni fond, s katerim si ustanovi marsikaj koristnega in potrebnega.

Ne smemo pozabiti ke druge jako važne naprave in to je: pokarna brambe. Koliko nesrež je vže v kratkih letih svojega obstanka ubranila in marsikomu rešila imovino!

Vranski trg mora biti tudi ponosen na odlične moče, ki so se ta narodili. Ne imenujem oseb; vsak pozna vnete duhovnike, vrle učitelje in vzgledne uradnike.

Katerih pa naj bi se danes zaglednji spominjali? Izvestno tistih, kateri so se z vsemi močmi, duševnimi in gmotnimi, trudili, da povdignejo trg in njega blagostanje. Živih je žalibog le malo med nami, a umrlih, dovolite mi, da se spominjamo vrlih mož, ki so se podali na daljno pot na Dunaj, da so se osebno pri ministerstvu potegnili za povdigo tedanje vasi v deželnoknežji trg in te gospode: baron Wittenbach, Leopold Schwentner in Fran Brinovc. Spominimo se tudi dveh injdenih in podjetnih Šupanov: gg. Leop. Schwentnerja in Franca Šentaka. Ona dva bila sta duši narodnemu in društvenemu življenju na Vranskem. Ako častimo odlične moče, častimo s tem sami sebe, počastimo trg in naš narod.

V temnem okviru predočil sem vam, slavni gospodje, podobe iz preteklih 25letnic dobe. Danes, v tem resnem trenutku, ogrelo se nam je srce in želi ga nad ožji dom, za naš čeden trg. Vse mogočni naj s svojo roko obvaruje naš trg vranski ke na dalje pred ognjem in povodnjo, da naj mu poštene prebivalstvo, goreče kristjane in domoljubne zavedne Slovence, kateri naj bi bili vesli v sreči, v neureči pa jeden drugemu pomagali, jeden drugega podpirali; trg samemu pa želimo: naj vesele zaste, cvete in se pomnožuje!

Mladi a delavni župan vranski, g. Karel Schwentner, potem napije Nj. Veličanstvu, previtlemu cesarju s sledečimi besedami:

„Slavna gospoda! Zbrali smo danes v mnogobrojnem številu, da se spominjamo veselega

šjo iti očitno z nami za nadega kandidata v volilni boj; imejte vedno pred očmi geslo: „Svoji k svojim“! ter je tudi dejansko izvršujte.

Zadnja dolenjeborska volitev nas uči, da je zujna potreba, da si pridobimo obrtniški stan, v katerem je primerovna, posebno v celjskem mestu, zajreč volilcev; gledati in delovati nam je treba na to, da si pridobimo onakšjova, nepobiljljive indajice roda svojega pa nadomestimo z novimi narodnimi moči. Treba bode še mnogo truda in napora, a z intrajnojo in s sprotno organizacijo dosegli bodemo tudi v tem cairu svoj namen.

Ako uvažujemo brezobzirno postopanje naših nasprotnikov in ako previdimo, s kakšnimi sredstvi se je delovalo za to volitev, na njih strani, pač smemo reči, da ni baš sijajna nemškutarska zmaga, pač pa časten zaš poraz. Vpregli so ves svoj aparat, uporabili ves svoj vpliv, da rešijo nemško slavo celjskega mesta. Pri mestnem uradu imamo le zaprijatelje narodnosti slovenske, ki so tudi po svoje delovali za nemškega kandidata; sodnijski uradniki so z malimi izjemami šli na roko svojemu kolegu po pokliču. Agitacija nemškutarske stranke prosegala je vse meje politične poštenosti. Ol sledaje farnice pobrali so pozibštila. Kjer ni šlo z lepa, dosaglo se je s pretenjem in strahovanjem. Vse je moralo na volišče, kar leze in gre. Hrome, onemogle starce in bolnike pa so spravili zaprotniki z vozovi na volišče. Glasilo naših nemškutarjev in renegator, spravilo se je celó nad tukaj živajoče penzijoniste, vztež in zaklinjajoč jih, da morajo voliti zjenega kandidata iz hvaležnosti, da smejo uživati gostoljubnost nemških Celjanov. To je že skrajna neiskinost pristna nemškutarska nesramnost.

Naši zaprotniki pač kriče po svoji zavadi o nemški zmagi, o zavednem nemškem prebivalstvu, vender mi smo zverjeni, da jim gremi njih veselje zavest, da Slovenci vkljub neugodnim razmerjam dan za dnevom tudi po mestih, in trgih napredujemo in da bode slej ali pozaj tudi ta zmaga naša.

Iz Pohorja. Puščavniki okoli Celja so umolknili. Je pač „huda huda zima bila“ in je vzela vse sladke koncertnje in druga etaka sočivja — obče priljubljene jedi puščavnikov. —

Pohorci smo tudi bolj v samoti, pa smo bolj trdnih kostij nego vaši samotarji. Raševno obleko nosimo in v cokljah hodimo. „Hihter ta ima drenove — drugi pa maklanove.“ — Res da nimo za salon, pa vendar smo dobri celo za Oplotničane, da jim je treba kake daske od nas kupiti. Kako vam znajo vsi lepo slovenski govoriti de priplejemo desek in drazega lesovja. — Pa kam pridem? Je pač tako gospod urednik, da je človek toliko časa v samoti, se rad kaj pogovori — tem bolj, ker veste, da tudi Vi radi kako poveste.

In radovedni smo tudi — Bog nam grehe odpusti. Zvedeli smo za visokem Pohorju, da ima kmetijsko društvo „Sloga“ 5. novembra predavanje. Vidite, znamo že novo slovenščino, de prav Vaš doktar Wokaun dokazuje, da je mi kmetje nismo velči. Hajdi poslušat, kaj bode potovalni učitelj g. Ilešo o vinogradarstvu povedal. Vam je dobro, ki ste v mestih — spijete par kupic znanega Kukovičega piva — in ničar iz gologa domoljuba — mu pa smo navajeni na pijačo Nostovo; ker le ta ogreje prav do dobrega naše trdo pohorsko srce. Zato

Vinograd obdelovati
Slovenec mora znati
Kdor delal prav ne bo
Naj pije pa vode —

Ne, veda pa ni dobra ker v škrapjah ne. Ker mnaj pa v cokljah —

Prišemo v Oplotnico. Tam so že s tistim velikim zvonom zvonili, ki je tako tekak, da ga je komaj eden v Oplotniški zvonik obesil. — Smeat, kaj pa bo, si mislimo.

„Kar leze ino gre“, gospodov oplotniških je bilo zbranih okoli štupana, ki je svoje trudne oči nesimo v najave valove oplotniškega potoka upiral. „Le vkup ubrga gnajna“ se je čulo. Kaj pa je? vprašajo pekovni oplotniški „purjarji“. — „Gnojne reči se godijo“ — razkladaje ože štupan — „povem vam, da kaj onacega ni bo zapisanega v „gnajnskih“ bukvah, da bi se kje v oplotniški občini očitno slovensko predavalo — razun v cerkvi, kamor pa tudi zato ne gremo. — In pa že v šoli bo govoril tisti potovalni učitelj. Vič se nismo upali poslušati, ker videll smo, kako da svoje nemčurske pesti stiskajo. Posebno smo se bali onega čmobradatega gospoda — ki bejda tako rad pokažuje, kedar je fajen.

Prišemo do šola, kjer se ima predavanje vršiti in glejte vam prizora! — Balantov Lojzek — ne samo vi v Celji tudi mi imamo Lojzeka in Kos Pepi sta v imenu „gnajnščine“, to je menda Wokaunova novoslovenščina, hotela zabraniti uhod v šolo. Pa ni šlo, Čadranski šolski oče in pa g. nadučitelj sta jih prepričala, da je bolje liter starine piti in domov iti, kakor pa v Čadranu zagrajati. — In sta obrnila svoje nosove tja doli v Oplotnico; mi pa smo jim želeli srečen pot. — Poslušali smo zlate nauke g. potovalnega učitelja, hvala mu za nje.

Kdo pa je ta g. Kos Pepi? Kosov Jožek smo mi rekli, ko smo skupaj v pohorskih trebežih ovce in kozo paseli. Že tačas se nam je zdelo, da bo kaj vitjega iz njega, ker on je znal imed nas najbolj „numare“ pisati kot — ena, kljuka — pet, križ — deset.“ — Tedaj je visokega Pohorja je pritrčigal; pa ne pojo vse tako, kakor se je bil v gajedu zazrl, pač pa si je izposodil taj glas. Le fahbog, da se na note ne spoma, tako kakor nad organist in je njegova nemčina tako spakedrana kakor njegov „original rum“ po tri krajcarje kozarček.

Pretečeni teden smo pa šli po opravkih v Konjice. Ko tja pridemo so ravno učenci in učenke nebodegatrebna nemške šole, šolska cvrčla iz šole vun nosili. Že smo mislili, da zato, ker je minister Gautsch šel „nakom žvilgat iz ribam gost“ — pa smo se motili. Šolski načelnik, g. Šepic naznanč je vsel metlo, ki nu jo je „Deutsche Wacht“ obesila in je pometel vsed ukaza deželnega šolskega sveta nemško šolo iz šolskega poslopja.

Letos je doeti ajde in korune, pa tudi ban se je obnesel. Nam ne bo treba lakote trpeti in zmrzneati. — Zato se pa bomo že kaj v svet podali, de tudi dalje ne, kakor v Oplotnico. — Kar zvemo, pa povemo. — Pa zdravi bodite.

Iz Ljutomerske okolice. Poljske pridelke smo spravili domov, vinska bratva je dovršena. Toča je sicer tu in tam naredila precej škode, vendar smo z letošnjo trgatvijo lahko zadovoljni. Precej denarja je prišlo med naše ljudi. Zdaj pa je prišel čas, ko morata gospodar in gospodinja že misliti na dolgo zimo. Denarje, katere sta si s telkim delom in s skrbmi pridobila, treba zopet izdati za potrebne reči. Posebno obleke in mnogo drugih enakih reči treba kupiti. Naši okoličanje grejo si po take reči v trg Ljutomer. Zdaj je prišel tudi tisti čas, ko lahko opazujemo naše zvito-lidovske nemškutarje. Prijazni so kakor kona, da ji pokažeš sel. Hvaljo te, slinijo se ti, skačejo okoli tebe. Zdaj dobi vsak Slovenec primek gospod, naj bo kmet, ali vinčar ali klapec. Ženska je vsaka gospa ali gospodična. Zdaj zna poznajo, ko imamo denar v rokah; zdaj se nam prikazujejo in dobrikajo, nemčurski hinavci. Žalostno je le samo to, da marsikateregа prekanjo s svojim hlinijenjem. Ta in tam vidimo, da gre k nemčurju tak mož, o katerem smo mislili, da ima vsaj nekaj poštenega rodoljuba. A zvita beseda ga je zapeljala. Savno zdaj je zopet čas, da pokaže vsak slovenski narodnjak z djanjem, da je v resnici z duše in s telesom Slovenec. Zdaj je najmenitnejši čas, da uresničimo zlati pregovor: Svoji k svojim! Po vsaeh bi morali to stvar vzeti v roke najmenitnejši možje, pogovoriti se in trdno skleniti, da bodo podpirali samo naše narodne trgovce, obrtnike in krčmarje. Taki pogovori bi se morali takoj začeti po prijateljih z prijateljem, znanec z znancem, sosed s sosedom, sorodnik s sorodnikom, kum s kumom. Ako bi zaželi odlagati, zopet bi vse zaspalo in nemčurji bi imeli hasek, mi pa sramoto in škodo. Borba v Ljutomeru postaja vedno silnejša, ker nemškutarji pritiskajo z vedno večjo predrznostjo in zasramnostjo. Naše narodnjake zatirevajo na vse mogoče načine, žrnjo jih in obrekujejo; v Ilici vode bi nas potopili, ko bi nas mogli. In odkod prihaja ta predrznost? Resen je pač tudi vsaj nekaj, da smo mi Slovenci v trgi postali pravoč poniini in p o hlevni, da se jim tako odločno in trdno ne postavljamo po robu, kakor bi bila naša sveta domovinska dolžnost. Resna pa je tudi to in že v večji meri, da je mnogo kriva okolica. Kmetje nosijo svoj denar našim nemškutarjem; kmetje jim nosijo žito, iz katerih si pletejo nemčurji sa nas „korobače“; naši narodni okoličanje pevilo jejo s takim zavzanjem nemčursko predrznost in neresnicoat. Okolica ima prav za prav pri nas vse v rokah. Ako okoličanje vsi do zadnjega odločno ponoč in podpore našim nemčurskim kričačem, pomoči se jim bo kar čez noč greben in zaželi bodo drugo pesem. Na par krajcarjev ne sme pri taki stvari nobeden narodnjak gledati in grd figanoč je tisti, ki že navzlic nekej krajcarjev ne gre k narodnjaku kupovat. Zdaj tudi lahko vsak že za prvi hip spozna, kje je nemškutar in kje narodnjak; napisi pri nemčurjih so nemčurski in skoro vsi v prejavskih barvah. Združite se torej, vriš okoličanje. Pred vsem podružite tudi gospodinje in dekleta, da bolo tudi one izpolnovale domovinsko dolžnost. Narodnjaki v trgu samem ne morejo ničesar opraviti, ako dobivajo naši zaaprotniki od vas okoličanje podpori in podpore. Podpirajte naše narodne krčmarje, štacunarje in obrtnike, privoščite njim svojo pomoč in videli bodete, kako čvrsto bo začela naša narodna stvar napredovati. K temu treba pa skoinega postopanja. Zato pa se pogovorite med seboj enkrat za vselej. Izogibajmo se nemčurskega praga in zmaga bo naša!

Književnost.

(**Ilustrovani „Narodni koledar“**) za navadno leto 1894. Uredil in izdal Dragotin Hribar v Celji VI. letnik. 148 str. v osmerki. Cena 60 kr., elegantno vezanem izties 1 gld. — Ta koledar se je Slovencem zelo priljubil; zato ga zalotnik vsako leto rad med svet pošilja. Kar je koledar družbe sv. Mohorja za prosto ljudstvo, to je ta koledar za omikane Slovence. Njegova krasna zunanja oblika, ki se z mično vsebino kaj lepo ujema, že stori vrednega, da ga pokolimo na mizo slohernega salona, vsako najbolj gosposke hiše. Ta letnik prinaša poleg običajne, jako mnogovrstne in zelo praktične koledarske vsebine sledeče v prav dobri slovenščini pisane sestavke: Andrej baron Winkler (s sliko), Pavlina Pajkova (spisal Ahasver, s sliko), Zadnča, pesem Aškerca, Moj sprehod po staroslavnem Pompeju (dr. A. Medved), Odkritosrčni pada, pesem Aškerca, Teharje (s sliko) in „Teharski plemiči“, Solitev Slovanov proti jugu (Rutar), Spomini iz jugovzhodne Bosne (štotnik Kadi), Naši denarni zavodi (dr. Fr. Rosina). Razen že imenovanih slik ima knjiga še sledeče izvrstne ilustracije: Narodni dom (bodoči) v Celji, Pogum velja, Šent-Jurij ob j. ž., Jože Pečnak, dr. Benjamin Ipavic, Nezgoda, Miš v sodu, Zima v gozdu. I. L.

(**Slovenski pleonlec.**) Zbirka raznih narodnih in navadnih pesov. Sestavil, zložil in izdal Ivan Umek, pevovodja slovenskih društev v Trstu. Tiskarna Doleno, 1893. Str. 31. s podobami. Dodano podobe predočujejo vse podobe pri četverki, lancirci, kola in slovanu. Knjižica je čedno tiskana, podobe lepo risane in je vredna toplega priporočila. Dobiva se pri pisatelju: Via di Romagna, št. 6 v Trstu, po 35 kr. po pošti.

(**Slovenske knjižnice**) izlel je 5 snopič. Obsega dve humoreski „Cesarja je šel gledat“ in pa „Pravda“ ter povest „Prevžitkar“. Gospod izdajatelj toži, da mu manjka še kakih 400—500 naročnikov, da bode izdajanje knjižnice osigurano. Bilo bi mu želeti, da jih najde.

Prava

španska vina

direktno od tam, dobiti so pri

Anton P. Kolenc v Celji

Ljubljanska cesta, 4. (154) 1—4

Hiša s krčmo na prodaj.

V Vojnikiem
tega je na prodaj tržna sobna hiša. Ima štiri sobe, lepo obokano klet, hlev za svinje in kopje, dobro, novo posestaj stopelo lesnino in prepravno vrt. Hiša stoji tik trikega sejališča ter je v nji že dolgo let krčma. — Vsi pogoji kažeh **Karl Vrabec** v Vojnikiem (Hochenegg) pri Celji. (126) 3—1

Lekarna Trnkóczy-ja

sraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijaceljske kapljice za želodec

zdravo preverjene in znane zdravilo v želodčnem in krepilnem vplivanju pri **motnem prebavljanju**, pri **kolu v želodcu in sabljanju.**

1 steklenica velja **80 kr.**, 1 tuct. **1 gld.** 1 tucat **8 gld.** 5 tucatov samo **8 gld.**

Na prodaj sta

dva velika ležavna soda

(Lagerfässer)

jeden s 5600, drugi pa s 1000 litri. Soda sta v dobrem stanu. Cena pov. **Anton Kost**, užitnji in posestnik v Šentvidu. (1345) 3

Za božične predmete

priporočam cenj. gospodom trgovcem in prepravljalcem:

Barvani papir, na eno stran in na obe strani, **pisani in gladki, zlati in srebrni, jaslice, rutke ter svilnati papir, žico, cvetje in perje za cvetlice, zlato peno itd.**

po zelo nizkih tovarniških cenah

Dragotin Hribar v Celji,

zaloga papirja in pisarnega orodja.

Vešje množino

tirolskega in dolenjskega

vina

le pristno blago — pošlja po primerno nizki ceni v posodah od 50 litrov vše.

Jos. Paulin

(136) 7* v Ljubljani, Marije trg st. 1.

Moric Rauch

mizar v Celji, Interitz ulice

priporoča svoje najcenejše zaloge vsakovrstnih stekleni in porcelanastih posod za gostilne, kavarne in dom, kakor tudi drugih steklenih izdelkov. Zalogo vsakovrstnih najboljših oljnatih barv. Najcenejše lesor izvaj in polži vsih velikosti v dvojnih in treh nogah.

Posebno pa opozarja slav. občinstvo na veliko zalogo vsakovrstnih najnovejših

svetilnic za gostilne

z izredno svetlobno jakostjo, kakor tudi od priporočih da na mnoštvo svetilnic po najnižjih cenah.

Priporoča se tudi za vsakovrstna steklenina dela pri novih stavbah in vsprejema vse v tujepvo stroke spadajoče poprave ter jih izvršuje solidno, trdno in cenoma. (144) 6-5

Tvrdka Mor. Rauch v Celji, Interitz ulice

Jos. Močevar

krojaški mojster

Celje, Greška cesta st. 19

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo storjene obleke za gospode in dečke, plašče in svrhnike po najnovejšem, elegant. kroju. (136) 4

Za obiš morebita se prosi.

O novem letu sprejme nevarovalnica katera je pošteno znana, v službo

dva potovalca

proti provizija in — ako dokažeta svoja sposobnosti — tudi proti stalne plači.

Kakor bi reflektiral na jedno tej tovrst., naj naj se v zapečatenem pismu s najdenom **„Potovalec“** pri uredništvu tega lista. (125) 3—2

Hiša

z dvema vrtoma, v najboljšem stanji, prodá se iz prosite roke. — Vsi pogoji pojasnilna **Kanja Kuchmayr** v Celji, Sava ulica (Neugasse) st. 13. (126) 3—2

Peter Spešić v Veliki Nedelji

izdelovatelj harmonik in škropilnic proti peronospori (Ab. oznanja, pod 18 let starega

dečka

katero se lahe v tej stroki izvežbati. — Priložnost je tudi dečku tudi, da si pridobi znanost o izurstvu in ranih drugih uročnih stvari, posebno o popravljanji kvalnih strojev. (130) 3—2

Gospodom trgovcem priporočam vignete za steklenice likerjev ali vina po zelo nizki ceni. Enako tudi cenovnike uročnih blagovije, pečatnike itd. po najnižjih cenah.

Drag. Hribar v Celji.

Zaloga specerijskega blaga

MILAN KOČEVAR

Celje, Greška cesta st. 1

Izvrstna zaloga

vsakovrstne kave, sladkorja,

riža, fiženga olja,

jušnega olja, masla, sirupov mali,

rama, čaja,

vina v steklenkah, sveže slivovke,

kranjskega brinovca,

itd. itd.

Banatska pšenična moka.

Radajnska

mineralna voda

itd. (35) 25-19

Između dotičnih:

Slovenski

„STENSKI KOLEDAR“

Cena 25 kr., po pošti 28 kr.

Dobiti je pri **Drag. Hribar-ju v Celji.**

Za vezanje

knjig društva sv. Mohorja se priporoča naša knjigovezница. Delo ukusno in trpežno. Cena nizka.

Za Miklavževo darilo

priporočam v prekrasnih in elegantnih kasetah, razni novih tvornih in barvah

papir in kuvertke ja

po vsakovrstnih cenah

Trgovina D. HRIBAR-ja v Celji.

Pratika za l. 1894.

dobiva se na debelo in drobno v trgovini **Drag. Hribarja v Celji**

Izučna pisma

(Lehrbrief)

v slovenskem in nemškem jeziku, priporoča obrtnim zadrugam in mojstrom

Dragotin Hribar v Celji.

Strune

za citre, goseli in kitare samo najboljše vrste in tovarne **Kirchner za Dunaji** priporoča

trgovina D. HRIBAR v Celji.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

zavaruje

človeško življenje

po vseh kombinacijah

mnogo ugodnejše, to vsaka druga zavarovalnica.

Člani banke „Slavije“ imajo brez posebnega prispevka **povrčno do dividende**, katera je dosaj iznašala pri **10%** do **20%** in jedan leto celo **40%**.

Za dosti izgledov je dosaj banka „Slavija“ ko drugaj mlad. banka pokazala. — *Pa nosijo vsporedi in podlistnih jasno mnoge na novitki i vsaka druga zavarovalnica.*

Kako bogatino in potrebno je zavarovanje življenja, to kazujejo naslednje

primere:

1. Mlada Dobrotica iz Tržiča vzel leta 1888 v zavarovanje za dotek [illegible] 1000 gld. [illegible] Tržiča [illegible] 1000 gld. [illegible] Tržiča [illegible] 1000 gld. [illegible] Tržiča

varnost Ilirijanja obsojen na dva mesca zapora. — Ravno ta dan imel se je zagovarjati Franc Pufko iz Šmarčna pri Vurbergu. Poročniki so ga spomali krivim in obsojen je bil na tri leta težke jače.

Spodnje-štajerske novice.

(**Premembe pri d. duhovščini.**) Čast. g. A. Kreft, župnik v Kalcji, je dobil župnijo v Ponikvi.

(**Blagoslovljenje križa v Slivnici p. Celji.**) Pred nedavnim je postavil prav lep križ, velepo-sestnik Miha Kodar, v čast Materi Božji. Blagoslovili so ta umetno izdelani križ župnik č. g. Alojzij Kreft, s pomočjo č. gosp. Kozinca in Zvonimira Lajnšca. Po tem sv. opravilu razdelili so mnogiei pomen postavljenja sv. križa, ki je viden spomin trpljenja naših Odrešenika. S tem sv. znamenjem si je bogaboječi mož pripravil najlepši kinč svojega domovja, kakor tudi najlepše čast za trajen spomin njegovega trudapolnega življenja in dobrega očeta.

(**Sv. misijon**) se vrši v Slivnici pri Št. Juriji ob 2. ter traja do 10. t. m. Vodijo ga obče znani priljubljeni čč. gg. lazaristi Sv. Jožefa iz Celja.

(**Našelnikom okrajnega zastopa vranskega**) je potrjen č. g. Fr. Zdolšek, župnik pri sv. Juriju pod Taborom.

(**Bralno društvo v Sevnici**) obhajalo je v nedeljo dne 27. novembra svojo prvo veselico. Ljudstva zbralo se je prav obilo. Tudi tržanov naštelo sme mnogo, na čelu jim g. župan I. Smole. Navzoče pozdravil je zajeprej g. predsednik kaplan A. Podvinski s prav toplimi besedami. Pravdajal je, kake zapreke da je društvo imelo, predno je bilo možno delovati. A današnji dan kaže, da delo ni bilo zastonj in da je društvo bilo potrebno. Za pozdravom zapel so znani vrli brežki pevci pod spretnim vodstvom glasbenika pref. g. kaplana I. Mežičeka. Na to je govoril g. Drag. Hribar iz Celja o pomenu in zgodovini bralnih društev in čitalnic. Za tem pa se je vrstila pesem za pesmijo, dokler ni prišla godba, katera se je vabed dolge poti in ker je naša precej zakasnila. Vendar gre zahvala vrlim godcem, da jim up ni opešal in so vrlo drhali dano besedo. Oglasil se je k besedi še pref. g. Fran Walter, župnik rajbenburški ter povedal, kako so pred 30 leti, ko je bil on kaplan v Sevnici že snovali bralno društvo. — Veselica vspela je popolnoma in Sevničani si lekko čestitajo nad priroditvijo take zabave. — Kak trn v peti, da je bralno društvo sevniškim nemškutarjem, posnane se lahko iz poročila lažnjivega zagrizenca v celjskem nemškem lističu, v katerem kiha vse lik nahod, ki ga je bržkone dobil, ko je na mrazu opazoval Slovence, kako napredujejo v svojem delovanji.

(**Zoper hmeljevega škodljivca.**) Osrednji odbor štajerske kmetijske družbe, se je vsled spodbuje dolednega odbora posvetoval, o sredstvih zoper hmeljevega kvazljivca. Kaj je odbor sklenil nam še ni znano.

(**Imenovanja.**) G. J. Wagner, avskultant, (službujoč v Konjem.) imenovan je sodnijskim adjunktom v Idriji. — Mož je sicer zmoten slovenščine, pa črti Slovence.

(**Davkarski uradniki.**) G. J. Šumenjak, davk. adjunkt, je postal kontrolor v Gornjemgradu; g. F. Klobasa, praktikant, pa adjunkt v Konjem. Kontrolor v Gornjemgradu, g. Špon, je premeščen v Kirchbach na gor. Štajerskem.

(**Premembe pri učiteljstvu.**) Izprašani učiteljski pripravniki so dobili začasno podučiteljsko mesto: g. A. Ahič v Kamnici pri Mariboru, g. J. Brinar v Slov. Bistrici, g. J. Hornava v v Šoštci ob Dr., g. J. Kresnik v Razvanjih, g. L. Vihar v Rušah.

(**Pozor!!!**) Slovenski kmetje okolice brežke! Vam dobro znani cerkovnik (mežnar) brežki, ki pride k vam v kolektazo, ki od vas pobira, kakor pa od brežkih Nemcev in nemčurjev, volil je z nasprotno stranko pri volitvi dne 21. p. m. Kadar zopet pride, prašajte ga ali bi mogel od samih Brežkanov živeti. Ker se je baje izjavil: „Ein Gott, ein Glaube und eine Sprache“. — On pravi, da je tudi Nemec in da brez nemščine ni nič. Mi bi te rečite pri miru pustili, ko bi ne letalo okrog in agitiralo, kako potrebna mu je nemščina. Seveda, ko bi človeče drugače hrbalo, pa bi ne gorele sveče, katere prižiga. Sicer pa zna radi temeljitega znanja nemščine dospeti takó „visoko“ da bode lahi po ulici pritigal.

(**Brežka čitalnica**), ki se je pod kakimi treni leti ustanovila ter dosdaj ponosno delovala, pela in hira, v zmoto je žalost nalo. Težko da ne zaspi. Tudi je hotel vrli narodnjak gosp. Levak — bodi mu čast — ustanoviti posojilnico, pa ker se je nekdo izrazil, ne upam na odmenu kmetu 10 gld. so pa ti proti njej, in je iz vsega nič postalo. — Žalostno!

(**Iz Vidma**) se nam poroča, da je bil pred kratkim ondi gosp. dr. Schmirmaul. Prišel je pogledat svoj vinograd. Hvala Bogu, da se je zdravje zboljšalo vrlemu narodnjaku.

(**Na Bizeljskem**) se pritožujejo proti endotnemu poštarju. Obnašanje njegovo proti Slovencem ni nikakor spodobno olikanemu človeku. Za sedaj že ne objavimo razkajenj ali že nas primora k temu, storili bodemo svojo dolžnost.

(**Pri sv. Lenartu blizu Vel. Nedelje**) so razmere, da je joj, da je vse resnica, kar nam poroča naš dopisnik. Da bi kraljevala taka sovraštva, se nam skoro nemogoče zdi. Bolj verojetno pa je, kar nam pišo o župnu in njegovem „krihanju“. Pa upamo, da se bodo že naši medje, ki storijo vsemu temu konec. Mi neradi obokamo na veliki zvon nepriličnosti, zato pa se nadjamo, da se poravna in popravi, kar ni v čast narodu slovenskemu.

(**V Ptuji**) bode 10. t. m. shod, pri katerem se bode posvetovalo, kako bi se zgradila bolnica od Prukle (blizo Radgone) čez sv. Lenart za Ptuj in dalje na Krapino.

(**Lov na vinjiarske otroke.**) Iz Ljutomera se nam poroča: Nalim nemškim očetom dela to vendar le veliko skrbi, ali bodo dobili v trgu dovolj „nemških“ otrok za svojo „nebodigatrebo“ nemško šolo. Sami nimajo otrok; uradniki tudi malo. Na nekatere, z otroci bolje obdarovane sotrtane bodo sicer pritiizili, kadar bode treba. A vse to ne bode pomagalo, da bi se vsaj ena mala soba napolnila. Zato pa gospodje, ki imajo vinograde in tamkaj „bele snažnje“ svoje, že na njih otroke špekulirajo. Na ta način bode seveda šlo. Dali bodo jim lepo brezplačno nemške knjige, oblekli jih, kuhali krop itd. pa bode šlo.

(**V Ljutomeru**) so med otroci nekateri slučaji škrlatinke in davice.

(**Iz Konjega**) smo poizvedeli, da se ondotni zdravnik glede znanja slovenščine sme primerjati z zdravniki v Brežicah. Čudno!

(**Mariborske učiteljske društvo**) ima v četrtek 7. t. m. občni zbor.

Druge slovenske novice.

(**Družbi sv. Cirila in Metoda**) so darovali večje zbirke razmovatnih knjig čč. gg. župnika Fran Burbovič in Jožef Jerh, verouučitelj Mavrilij Šarabon v Ljubljani in Fran Bukovec, župnik v Trviži v Istri, knjižni dar zadnjega imenovanih gospodov smo prejeli zajedno z večjo zbirko knjig, nabranih v Pazinski okolici, za katero sta se trudila čč. gg. Ivan Cotelj, kaplan v Kanfanaru in S. Emilian. — Slavno uredništvo „Slov. Naroda“ zato je poslalo XI. a XII. zbirko prvih kron v skupnem znesku 699 kron 60 vinarjev, od dne 9. sept. do 31. okt. t. l.: Trhovljaka podružnica po tajniku gosp. kapelanu Vetrniku za l. 1893, 100 gld. isto tako Zatičina, Vižnjagora, Šent-Vid po prvomesniku g. notarju Pirnatu 100 gld.; prvomestnik Kostanjeviške podružnice g. notar Hudovernik čisti dosedek tamošnje veselice „Sevčnov“ in domače podružnice 82 gld.; gosp. Josip Oblak, blagajnik idrijske podružnice 79 gld. 75 kr. kot čisti dobiček veselice, ki sta jo tamošnja moška in ženska podružnica priredila 20 avgusta v korist sadej družbi; č. g. J. Virant, župnik v Mokrogu 34 gld. in sicer; 20 gl., kot volilo pokojnega g. Martina Juriča iz St. Roperta; 12 gl. čisti dohodek v namenu naše družbe osnovane veselice in 2 gl. zacetale udnine; sl. ornečka posojilnica 15 gl.; prijatelj naše družbe v Mariboru 26 kron, nabranih ob veselem godovanji pesbl. gdč. Terezije Pöschlove; domoljubi iz Starega Trga pri Rakeku 12 gl. 30 kr. narodne kazni; č. g. Andrej Kečak, kaplan v Hočah, 21 kron, nabranih na primicijі v Leškovci v Halozah, kot prve krone navočih čč. gg. kapelanov; g. Vekoslav Benkovič 16 kron, ki so jih darovali v Kamniku, g. Andrej Mejač iz Komende 5 kron, g. Fran Majčič iz Jarš 2 kroni, gg. dr. I. Deroani, Viktor Gregorič, Josip Roth, R. Rotter, Josip Sandri, dr. K. Schmidinger, Avg. Terpina, Veseljak in V. Benkovič po 1 kroni, g. Anton Brezovnik, učitelj v Vojniku pri Celji 15 kron, ki so jih darovali: zdravnik dr. A. Žižek, č. g. župnik Andrej Vodušek, č. g. kapelan Gaber, g. Karol Vrečar, veleposestnik in družba pri Vrečarji po 2 kroni, g. Fr. Uratarič, trgovec, gospa Kati Švab iz Št. Parla, gdč. Tončka Vrečar, gdč. Marička Uratarič in g. A. Brezovnik po 1 krono; vč. g. Franc Schweiger, župnik na Radovici 5 gld.; čg. Franc Počnak, kaplan v Brasovčah 9 kron, ki so jih darovali: čg. Josip Kobarič 2 kr., č. g. Vinko Kobar 3 krone, g. Alfonzij Razlag 1 krono, gospa Sirjak 1 krono in čg. pošiljatelj 2 kroni; Ilinka Kavčiča v spomin 3 gld.; nekaj prijateljev naše družbe po zborovanji „Narodne Šole“ dne 4. sept. zbranih 5 kr., čg. Josip Benkovič v Gročani v Istri 2 gld. 20 kr., ki jih je zbrilo veselo omizje na Xoniu; gospljičavničar Rebek v Ljubljani zajedni 2 kroni; gospa Josipa Meden 1 krono in gdč. Emilija Gerkman, učiteljica v Mengši, 1 krono. Iskreno se zahvaljujoč novim in starim dobrotnikom, ki že opetovano dazašnjo darov na narodni žrtvenik, omenjamo slovenskemu občestvu, da bi se sedaj, ko se bode deca po mili domovini veselila darov sv. Nikolaja, tudi v prav obilni meri spominjalo nad 1000 otrok, ki jih poučuje in podpira naša družba.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

---

arca petindvajsetletnice, vrstenja naloga trga med druge delegokneže trge na Štajerskem. Naši drugi predniki čutili so potrebo naproška; — krajevne razmere in tek časa zapotoši jih je, da so prosili dne 3. novembra 1867 za vrstitev tedanje vranske vasi v skupino trgov. Prosvitli cesar blagovolil je milostno ustreči tej želji naših prednikov, dne 7. aprila 1868. — Komu se morano tedaj v prvi vrsti zahvaliti za povzdigo naloga trga ako ne našemu prevetlemu cesarju? Njemu, katerega čislajo njegovi sovetniki, h katerem se zanjdjivo obračajo vsi narodi obširne Avstrije, njemu posebno danes, častita gospoda, ni nadvinivno kot predlagatelu dobrotnika trga vranskega. Poradginimo tedaj kupice ter recimo: Bog živi naloga previtlega cesarja Franca Jožefa le mnogo let! Slava! Živio!

Vsi zbrani tej zapitnici navdušeno odzdravijo.

V krepkih besedah nazdravi za tem naš prijubljeni g. notar in našelnik okrajnega zastopa vrlim narodnim tržanom vranskim in razcvitu trga vranskega. — Nazdravljalo se je na dalje župnu vranskemu, g. okrajnemu sodniku, gg. uradnikom, pročastiti duhovčini, učiteljstvu, okrajnemu zastopu in njega vrlemu načelniku, narodnim gospom in gospodinjam vranskim, poštarni branki in njenemu načelniku, pronašitnemu g. S. Osetu, univrozitenemu g. razvnetelju Lipču, vsestranski vrajemnosti, narodu slovenskemu, olobškim odbornikom itd. itd. V prijateljskih razgovorih in poštenih šalah prišel je kmalu ponedjelk, a umogi so že podravljali prve ure mladega vtorka.

Spomnil se je tržanov vranskih tudi blag. g. okrajni glavar celjski ter častitat z naslednim brzojavom: Župan — Vransko. Zadržan se osebno vdeležiti svečanosti, častitam spoštovanim tržanom in želim prijaznemu trgu najbolji uspeh za vso bodočnost.

Z dobrodejnim zadoščenjem smejo se tržani vranski spominjati na dovršeno svečanost v spomin petindvajsetletnice povzdignenja njihovega kraja v skupino trgov. Naj bi bilo tudi v prihodnje delovanje vseh zastopnikov javnih korporacij blagodejno v čast tržanom in v povzdigo njihovega čednega trga!

(**Premembe pri upravnih uradnikih na Kranjskem.**) G. dr. J. Hinterlechner, voditelj okrajnega glavarstva v Črnomlji, je prideljen v službovanje k deželni vladi v Ljubljani; na njegovo mesto je premeščen g. H. Weiglein, okrajni glavar v Krškem, kamor je prišel za voditelja istega urada g. baron M. Schönberger, vladni tajnik v Ljubljani.

(**Ali niso nadaje premembe političnih uradnikov na Kranjskem tudi nekoliko „politične“?**) Eden najstarejših komisarjev je premeščen iz „službenih ozirov“ v tisti oddaljeni Črnomelj, kamor se pošiljajo navadno le najmlajši uradniki. Prav dober uradnik, po službenih letih skoro najstarejši glavar (v Krškem) je isto tako dobil dekret, naj ide iz službenih ozirov v Črnomelj, kjer je že enkrat služil. Ker dobro poznamo ta uradnika, da sta bila delavna, objektivna in pravična moža; čudimo se, da sta bila iz službenih ozirov k majhnemu glavarstvu premeščena. Nam vse to diši preveč po „novem političnem vetru“; bojimo se, da sta se ta uradnika drugim umaknili morda, takim, kateri se ustegnejo po novem vetru ravnati. Želimo, da bi se varali.

(**Iz Laškova pri Krškem.**) Slabe so naše šolske razmere — tako se nam iz tega kraja piše — prosili smo za naših 600 in več šolskih otrok četrto učiteljsko mesto, a namesto, da bi četrto moč dobili, vzeli so nam že tretjega učitelja, ne da bi se služba za tretje mesto in služba za četrto že dovoljeno moč razpisali. Četrte moči res ni mogoče že nastaviti, dokler krajni šolski svet potrebne sobe ne priredi; a zakaj se tretje mesto ne razpiše, tega ze razumemo. Da bi se vsaj v bližnjih zeki oddaljnih vaseh katera šola ustanovila! V Velikem Podlogu bode vsaj v kratkem radi šole ogled na kri mesta.

(**Mokronoške bralne društvo**) bode imelo svoj letni občni zbor dne 14. decembra t. l. ob šesti uri na večer v gostilni „pri lipi“ v Mokronogu. Na dnevnem redu je: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo knjižničarja. 5. Volitev računskih pregledn.ko. 6. Volitev novega odbora. 7. Sholni predlogi in nasveti. Odbor.

(**Otroke po zimi domu!**) Veliko otrok je zelo oddaljenih od šole, imajo I do 2 uri hoda do doma, v hudem vremenu in slabem potu že več. Take otroke je treba, kakor velevajo ukazi, pravočasno domu izpustiti, da pridejo do mraka domu. Nekateri učitelji v svoji gorečnosti, da bi izpolnili svoje dolžnosti, da bi ne krčili postavnega število ur; na to pozabijo. Nam se smiliju taki otroci, zlasti de morajo skozi gozde in celi sami po zimi, v snegu domu tavati; smiliju se nam tudi starši, ki so v skrbeh za otroke. Torej učitelji, pustite otroke doma!

(**Kmetijska podružnica v Krškem**) je iskazala pri svojem občnem zboru 23. pr. meseca, da štje že 40 udov, da se bode število v kratkem zelo pomnožilo, da ima 3 vinograde (matičnjak, trtnico in šolski zaorni vinograd) na sorbi in da bode najela že 4. vinograd (trtnico). Dohodkov je imela v pretekli društveni dobi 1629, stroškov 1603 gld. Od kranjske hranilnice darovana svota (2500 gld.) bode dobilo 158 malih vinogradnikov podpore po 4 do 40 gld. in skupno 1250000 trt. Ti vinogradniki bodo iztrgali zdaj na zimo in na spomlad svoje vinograde, o čemur se bode podružnica prej prepričala.

(**Pri sv. Duhu nad Krškim**) je dovoljena nova šola. Radi primernega poskopja je imel c. kr. okrajni šolski svet te dni ogled na kri mesta.

(**V Ribnici na Dolenjskem,**) kjer je vsa že od nekdaj prav cvetoča obrtnija, otvorila se bode z dovoljenjem nauk nega ministerstva potrebna obrtna zadružna šola.

(**Črnomeljska čitalnica**) je 26. pr. meseca slovesno praznovala svojo 25letnico.

(**Vinorejsko društvo**) je dovolilo zopet 30 gl. podpore za bodoči zimski tečaj, za cepljenje trt na medičanski šoli v Krškem.

(**Narodna čitalnica Novomeška**) ima svoj letošnji občni zbor v soboto dné 16. decembra v čitalničnih prostorih.

(**Kmetijska bralnica v Novem Mestu**) bode zanaprej odprta vsako nedeljo od 8. do 10. ure dopoldne.

(**Umrl je**) g. Gregor Sommer, upokojeni učitelj in bivši okrajni šolski nadzornik v Celovci. Porojen je bil v Borovljah dné 10. sulca 1814. l., torej je bil že v 80. letu. Umrli je bil poštenjak in slovenski rodoljub že v tistih časih, ko se je naš narod komaj začel probujati. Poleg knezoškofa Slomšeka, Andreja Einspielerja, in Antona Janežiča je bil tudi on delaven za ustanovljenje družbe sv. Mohorja. Ko je bil učitelj v Borovljah, je dovo poučeval na podstavi materinega jezika in izdajal slovenska šolska poročila, torej se je slovenščini takrat na Koroškem bolje godilo, nego se laj. Kot učitelj v Celovci je spisal učno knjižico „Mali računar“, katero je založila družba sv. Mohorja. Nekoliko let je tudi učil slovenski jezik na celovškem učiteljišči. Kdor ga je imel priliko poznati, moral ga je spoštovati. Blag mu spomin! V m. p.!

(**Na Koroškem**) se prilno gibljejo. Pretekle dni zborovale so štiri podružnice sv. Cirila in Metoda. — Tudi posojilnice krepko napredujejo. Leta 1892. imele so 1,284,744 gld. prometa. Promet pa se je v onem letu zvišal za 293,975 gld. — To kaže da Slovenec v Gorotanu spoznava samega sebe in spoznava svojo moč. Kadar se enkrat postavimo gospodarsko ljudstvo na svoje noge, takrat pa je tudi napredniku odklenkalo.

(**Novo sredstvo zoper trtno uš**) in to menda jako dobro je hrastovo žaganje. Verjetno, ker ima hrast tisto trpko tvar v sebi, ki je znana pod imenom „tanin“.

(**Cerkno na Goriškem**) je mal okraj, jako gorat, in ima le slovensko prebivalstvo, in vendar poslušajo v ta okraj k sodniji in davkarniji večkrat take uradnike, kateri so slovenščine skoro popolnoma neznodni. Kje je pravica?

(**V Trstu in Gorici**) zaslišavajo pri magistratih tiste slovenske starike, ki so se bili za slovenske šole oglasili. Čeravno jih laški uradniki izpraševajo, so oni vendar te velike otroke oglasili.

Druge avstrijske novice.

(**Minister unanjih zadev Kalnoky**) bil je na potovanji po Italijanskem. Obiskal je tudi kralja Umberta. Listi razno poročajo o tem pohodu. Vendar sigurnosti nima nobeden. — Briškone je dalo povod pohodu ruske brodovje, ki je obiskalo Francoze. Drugi pa trdijo, da je iskal neveste nekemu nadvojvodi avstrijskemu.

(**Drižavni zbor**) razpravlja o potrebnem številu vojaških novincev za l. 1894., o mornarstvu in drugem. V odseklih pa o izjemnem stanji na Českem, o hrambovski postavi, o davkih itd. Vse bode tekło precej po volji vlade.

(**Hohenwartovega kluba**) se drži že nekaj slovenskih poslancev. Morebiti se jim delaje malenkostne obljube, kakor, da se jim dovoli gimnazij v Kranji. Mogoče, ta šola je že dvakrat obstala, pa so jo zopet vzeli. To se ustegne že večkrat ponavljati.

(**Coronijev klub**) državnega zbora, ki obsega Italijane in Lahone, je sklenil v sporazumljenji z levičarji podpirati sedanjo vlado! Kranjepravi: „Glihа vkup štriha“. — Skoro je pa politični položaj tako zmeden, da vsaki dan prihajajo drugačna poročila. Nemcem in Herzekom raste greben. Češki pa se pripravljajo na polten odpor. Poljaki delajo kupčijo zase. Slovenci in Hrvati pa iščejo, kakor Diogenes pogoja, da bi se sdružili.

(**Sdruženje Slovanov v drižavnem zboru**) Dne 1. decembra bila je konferenca odposlanovv slovenskih klubov. Udeležili so se je med drugimi doktor Ferjančič, Spinčić, dr. Laginja, dr. Engel, Kaizl, dr. Herold in dr. Začek. Po daljši razpravi zjedinili so se odposlanci na to, da predlagajo dotičnim klubom, naj se ustanovi kvalirana slovanska opozicija in vsi poslanci vsem klubom vkupna parlamentarna komisija.

(**Na Dunaji**) imeli so radi trgovci velik shod. Pritoževali so se proti konsumnim društvom. Rekli so, da društva nikakor niso dosegla znižanje cene jedil in potrebščin, pač pa uničila mnogo trgovcev. Izrekli so se, da se vlada zaprosi, odpraviti ta društva.

(**Govedja kuga**) je za Hrvatskem in Slavoniji popolnoma pranehala. Zato se sme od doli k nam in od nas zopet doli uvaževati živina.

(**Čehov na Dunaji**) je 60.000. Česka služba bodja se opravlja samo v dveh cerkvah. Javne česke šole pa nimajo niti ene. Že celo njih zasebna šola ne more dobiti pravice javnosti. Slovanom se povedi slabo godi!

(**Češka posojilnica**) Kakor poznamo iz „Statistike zakona v Čechach, na Moravo, a ve Sleško“, katero je izdala češka „Jednota“ tah zakona, je bilo leta 1892 v kronovinah čeških 680 posojilnic (mej temi tudi 1 na Dunaji), ki so štele 206.005 članov.

(**Ogerski škofje**) zbrali so se dne 1. dec. v Pešti. Posvetovali se bodo gledé civilnega zakona, katerega hoče ogerska vlada na vsak način vpeljati.

Ogled po širokem svetu.

(**Nemški cesar in nemški kancelar**), ali prvi minister Kaprivi sta bila v strašni neverzosti. Po pošti je bilo dolžo na njju v podobi škatljice z napisom „retiť“ peklensko nevarno razstreljivo, katero bi bilo konečalo Bismarka v trenotku, kedar bi jo bila odprla. Ali njuni adjutanti, katerim je došla poštijatev v roko, so k sreči tudi le malo zazgali škatljicam, iz katerih se je koj začel vzpati smodnik.

(**Na Srbskem**) se zopet mojejo sedeti sedanjih ministrov. Morebiti ima poleg nas bivši kralj Milan, o katerem se govori, da je neizrečeno veliko denarja zahil, od kar ni več kralj. Morebiti mu ga zopet mosjka.

(**V Bolgariji**) zameraval je nek Ivanov umoriti kneza. A zaledši se ga je pravočasno. Brž ko ne, je naladi mešk, ki je rojen Bolgar, blazen.

(**Na Španskem**) vladajo čudne razmere. Kakor poročajo iz Madagaskara se cedi klatijo tolpe roparjev, ki pobijejo ljudi in kradejo. Na eni strani bombe na drugi roparji, res prijeten položaj.

(**V Švici**) priredijo l. 1896 veliko deželno razstavo. Zvezni svet v Bernu dovolil je za to 900.000 frankov podpore.

(**V Italiji**) so velike zmešnjave. Polom raznih bank upliva že vedno na politične razmere. Ministerstva se menjajo, kar čez noč. Kralj se zaganjava z raznimi možmi, da bi dobil pripravnega, ki bi sestavil novo ministerstvo, a dosedaj se mu že ni posrečilo, dobiti pravega.

(**V Parizji**) so bili tako velikanski potresi, da se je več mest porušilo, in je okolo 12.000 ljudi v podrtinah pokopanih in okolo 50.000 živine pokončane.

Dopisi.

Iz Celja. Pri radnji deželnozborski volitvi za skupino mest in trgov, ki se je vršila dne 21. nov., prodrla je valed nečuvenega pritiska in strastne agitacije, nemškutarska stranka. Njen kandidat dr. E. Wokaun voljen je z velico 223 glasov. Slovenci bili smo na ind volitve pripravljeni in sereda v očigled kriričnemu volilnemu redu in znani bezobzirnosti nemškutarske stranke, ki uporablja vse dovoljena in nedovoljena sredstva v dosego svojega namena, nikakor nismo pričakovali zmage svojega kandidata. Udeležili pa smo se volitve, da poskusimo svoje moči in da uvidimo, ali in koliko smo napredovali v treh letih od predzadnje deželnozborske volitve.

Nemškutarji se imajo zahvaliti za svojo zmago mestu Celju in tu v prvi vrsti c. kr. uradnikom, ki so v polnem številu prišli volit njenega kandidata. Zahvaliti se ima tudi neznadnosti in bezmoznosti večine po rodu in krvi slovenskih obrtnikov, ki so zaradi ljubega kruha in iz strahu pred nemškutarskimi mogotci, osobito iz strahu pred vsemogočnim ultramontanskim mestnim uradom zatajili svej čut in svoje prepričanje ter šli na volišče z nasprotniki proti svojim slovenskim rojakom. Vsa čast pa poštivi onih celjskih obrtnikov, kateri se niso dali zapeljati sladkim besedam, kateri se niso ustrašili žaganja in strahovanja, nego so hrez strahu in po svojem notranjem prepričanji oddali svoje glasove za naslega kandidata. Zatorej pa zopet pri tej priliki poziviljamo vse rodoljube v mestu Celji in iz bližnjih okrajev: Nikar ne podpirajte nemškutarjev in renegatov, nego podpirajte vsaej in povsod naše trgovce in obrtnike, ki se ne ustra-